

S Z A B O L C S

(Telefonsz. az Interurbán hálózatban : 132.)

POLITIKAI LAP.

(Telefonszám a városi forgalomban : 132.)

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 korona.

Egyes szám 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer, szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

IV. kerület Széchenyi-ut 27. szám.

Lapunk a bel- és külföld minden nagyobb városában képv. van.
Tanítóknak és jegyzőknek 4 korona.

A gondolat — szabad!

Hamarjában el sem hinné az ember, hogy milyen óvatosan begubózkodnak, mihelyt bűneiket kezdik feszegetni azoknak, kik fenbújzó merészséggel valják a „szabadgondolkodást“, vagy tömjéneznek ezeknek.

Csak elevenükre kell tapintani: elernyed a buzgóság, erőtlennül rángatóznak, s nagyképű, de semmis szólamokkal igyekeznek elterelni a figyelmet nemzetrontó törekvéseikről. Más vesszőparipájuk nem lévén, azzal huzakodnak elő, hogy a *gondolatra nem lehet béklyót rakni; kiki azt gondolja, amit akar.*

Ez az! A *gondolat szabad*; de mindenféle zsbivásárou összeszedett gondolattal *elő is állani*, legalább is . . . izléstelenség. Ha már ki is vezett valakiből az évezredek megszentelte fogalmak iránti tisztelet: tarsa meg elvét s ne akarja környezetét is a maga erkölcsi mocsarába lerángatni.

A *gondolat szabad!* De miért nem engedik meg, miért akarnak a lekiacnyalással, sárdobálással, botrány hajhászattal eltéríteni minket a mi gondolatunktól? Nekünk nem szabad gondolkodni? Nekünk nem szabad bele látni

az ó üres lelkük mélyére? Mi vakon rohanjunk utánnuk!

Nem „szabadgondolkodók!“

Önök nem sajátíthatják ki maguknak azt a sokat mondó címet, hogy *csak* önök gondolkoznak szabadon! Nem csak az önök soraiban vannak „okos“ emberek. Amint hogy az önökkel nem tartók között is található félszeg felfogásu, badar eszméktől megzavart fej.

Mindössze azon fordul meg a dolog, hogy ez a név: „szabadgondolkodó“, ma már egy külön fogalomvá vált, melynek tartalma röviden kifejezve: rombolás minden vonalon! Neki rugaszkodni minden féknek, mely határt szab a vágyaknak, hogy aztán vigan tobzódhasanak, míg a kemény igazság ki nem józanítja őket.

Van ebben a tünetben egy kis beteges nagyravágyás, feltűnési viselkedés: ki emelkedni a nagy átlagból. Maguk köré gyűjtenek egy pár könnyen kezelhető alakot, akik tele kürtölik vele a világot, hogy micsoda magasztos eszmék, micsoda nagy férfiak stb. stb., s ilyen utszéli fogásokkal játsszák ki a hozzá nem értő, tehát bámuló tömeget.

Egyszerű kortes fogásokkal azonban keveset lehet elérni. Bevonulnak hát a

tudomány sáncai mögé, s meghamisított, saját szájuk ize szerint átalakított igazságokkal jönnek a maguk védelmére.

Mert nem kell hinni, hogy talán a történelem, vagy természettan (erre a két tudomány ágra vetettek reá magukat legjobban) mély tanulmányozása révén jutottak a „tudós(?)“ szabadgondolkodók az igazságukhoz.

Dehogy! Ki tüzik maguk elé, hogy „ezt a következtetést fogom levonni magamnak“, s aztán ha török, ha szakad: azt ki is hozza belőle. Az a tudomány, melyet ők védelmükre sorakoztatnak: a mai felületes, selejtes kor szülötte, fikarenyi értéke nincs.

Lehet tudományos *izü*, lehet csillogó, káprázatos szavaiban, de azért nem más, mint üres, rideg hazugság.

Ezért van, hogy mikor hallják maguk felé süvölteni a hazafiatlanság, vallástalanság vádját, nem tudnak másként mosakodni mint . . . állítják az ellenkezőjét. Bizonyíték nélkül.

De az egyiknek sem jut, mert nem juthat eszébe, hogy a „szabadgondolkodás“ elveinek nyilvánításával, érvekkel cáfolna.

Kerülik a kérdést, mint macska a *forró kását*, ami könnyen érthető,

TÁRCA.

Emlékek.

Benczy Miksa 48-as honvéd-hadnagy elbeszélései nyomán.

Petőfi halála.

Petőfi Sándor haláláról a legkülönbélebb vélemények vannak elterjedve, a nép pedig legendás dolgokat regél a nagy költő haláláról, hogy tüzes szekéren robogott a mennyországba és sokan állítják, hogy viharos éjjeleken, mikor künn zuhog az eső és sivit a szél, a segesvári csataterén átsikolt a nagy költő zokogása és hazája sorsáni bankódása rémes hörgést és jajongást csal ki megsebzett kebléből . . .

A variációk többnyire ugyanazon természetűek: Petőfi halálát, illetőleg eltűnését természet fölötti dolgokkal hozzák összefüggésbe.

Tény az, hogy többen látták, hogy Petőfi Segesvárnál megsebesült, de hogy ugyanott elesett volna, valószínűtlen, mert a csata után sem a sebesültek, sem a halottak között nem találták.

Vojna kapitány, ki Bem tábornok alatt szolgált, következőket mondja el róla:

A segesvári ütközet előtt [mintegy nyolc-

tíz nappal rendeletet kaptam Bem tábornoktól, hogy vezényeljek ki négy megbízható öreg huszárt a tábornok kocsiját kísérendő,*) kik a csatában kocsija mellett fognak lovagolni.

Négy embert rendeltem ki századomból, névszerint: *Dancsák, Bory, Szkurka és Pury közhuszárokat.*

A segesvári nagy ütközetben e négy közül három elesett, csak Szkurka menekült meg, kitől Petőfi sorsáról értesültem.

Ez a huszár különben egyszerű, műveletlen ember volt — mondja Vojna — s így nem is tudta, hogy mit vesztett Magyarország Segesvárnál. Petőfit pedig csak úgy ismerte, mint: *az a hadnagy ur, aki a nótákat csinálja.*

Mindazonáltal, amit Petőfiről mondott: valószínűnek tartom, mivel a többi esemény, mit Petőfi halálával szoros kapcsolatban mondott el, bebizonyított tények

Igaz, hogy három társa, kikkel ki volt vezényelve Bem kocsiját védelmezendő, elesett. Tény, hogy lova megsebesült, valamint bebizonyosodott az is, hogy egy főhadnagy, az oroszoktól körülvéve, — nehogy fogházba essen — utolsó pillanatban főbe lőtte magát.

*) Bem tábornok a szabadságharc alatt gyakran kocsin járt, tekintettel magas korára és több, a csatákban kapott sebére.

Egyik mondja másiknak hogy a legujabb ruhadíszeket, blousokat, férfi nyakkendőket, cipőket és kézi táskákat **csak**

Eisler Károly utódánál kaphatunk.

miután egyedüli cáfolat a vezér eszmék kifejtése lenne, ez pedig — csak meg-erősítené az állítást.

Ehelyett összehordanak hetet-havat; emberszeretetet, kulturát, igazságot, szabadságot, mintha valami közük lenne mindezekhez az ösztön életem kívül.

Kishűtiek megtévesztésére szánt, puffogó rakéták; — semmi több.

A gondolat szabad; a gondolat szabadságáért mindenki küzd, de a *szabados* gondolkodás ellen küzdeni minden „villagos agyu, fogékony érzetű” embernek első és legszentebb kötelessége.

Nem szabad átengedni azon társaságnak a hatalmat, melynek kezében az csak *ostor lenne a léleknek, de teljes feloldozás a testnek!*

Novotny Endre.

Tokajvidéki gazdasági vasút.

Nagyobb arányú gazdasági vasut terveivel foglalkoznak mostanában. Szabolcsmegyének tisztántulni részét, az úgynevezett: Taktaközét akarják vasuti összeköttetésbe hozni Nyiregyházával. A Taktaköz mostanáig mostoha gyermeke volt a vármegyének. Járhatatlan utjai miatt az év egy részében a világtól teljesen el van vágva, amin a most tervezett gazdasági vasut akar segíteni. Lehetővé akarja tenni, hogy Nyiregyházát valamint — az útépitéshez szükséges kőben gazdag — tokaji hegyvidéket közelebb hozza a Taktaközéhez.

Ez a Kánaán tud terményeivel rendelkezni. A rossz utakon az időjárás szeszélye az úr. Még ma is látni ezen a vidéken ökröktől vont hintót. Igaz, hogy a mai, géppel dolgozó világ megköveteli a maga adóját, de a kényelem és gyorsaság az ellenszolgáltatmánya. A Tokajból kiinduló és T. Ladány, Tardos, Csobaj, Báj, Pütrügy, Taktakenézen át Szeleptanyáig vezetendő gazdasági vasut valóságos áldása lenne ennek a vidéknek. 7 községet és több mint 25000 katasztrális hold területű szántó földet érintene, megváltoztatná a mostani gazdálkodást és a jövedelmezőséget fokozná. Hol vannak még a közgazdasági közegészségügyi és más hasonló követelmények kielégítése? Ezen vasut kiépítésével a Taktaköz közvetlen vasuti összeköttetést kap Nyiregyházáról és nem utalja ezen vidéket Miskolc körzetébe.

A fővonalak kiépítésével aztán a helyi érdekeltiséget támogató vasutak kiépítéséről is lehet szó. A taktaközi helyi érdekeltiség létevére parancsolóan kívánja a vasut kiépítését, hogy vasuti összeköttetésben legyen a fővonalakkal a mi életű szükségét képez. Vajjon a cukorrépa, a dohány s más mezeti termények nem jobban fizetnének-e ha nem kellene hosszú

Nagy nehezen én is keresztül vágtam magam és a menekülő csapatok után vágtattam. Utánam rohant valami három-négy orosz dzsidás. A hidon átérve megpillantottam az adjutáns urat, amint gyalog szintén menekült az orosz elöl.

— „Ugorjon mellém az adjutáns ur” kiáltottam neki, „mert elfogják!”

Lovam a kettős teher és sebei miatt mintegy száz ölnyire feltűnően lankadni kezdett. Futása aggasztóan lassudott.

— *Bocsáss, szolt ekkor Petőfi, engem már az Isten sem ment meg!*

Az orosz *dzsidások karddal* üldöztek bennünket miután belátták, hogy velünk szemben dzsidával nem boldogulnak.

Magam is vagy négynek úgy kivágtam a dzsidát a kezéből, hogy még a levegőben is fűtyölt.

Petőfit elbocsájtottam s ő egy közeli koricás felől szaladt. Lovam a tehertől megkönnyebbülve ismét nekirugaszkodott és így megmenekültem üldözőim elöl. Egy fordulónál hátratekintve láttam, hogy Petőfit fején egy kardcsapás érte. Az adjutáns ur csak a második csapásra rogyott össze . . .

útvonalon tengelyen szállítani, hanem a gazdasági vasut már a termelő helyről szállítaná a mezzei terményeket legalább 60%-al olcsóbb fuvarral? Ehhez szó sem fér.

Reméljük, a vármegye vezető köreitől, ezen gazdasági igéyeket mindenképpen előmozdító gazdasági pártfogolni fogják és nem engedik meg, hogy a Taktaköz más érdekort keressen magának.

Ezen vasut kiegészítő részét képezné még a tokaj—rakamaz—balsai vonal, mert a Taktaköz ezen vonal útján lenne összeköttetésben Szabolcsmegyének többi részével és a székvárossal: Nyiregyházával. Balsán csatlakozna a Nyiregyháza vidéki kisvasúthoz. A tokaj—rakamaz—balsai vonal érdekeltisége gyűlésezett is a kiépítés tárgyában. Most a megvalósulás stádiumába juthat, ha a gyűlésen elhangzott hozzájárulás meg lesz, s akkor őszre már Rakamazig lehetne vasuton járni.

<h1>SÁNDOR REZSŐ</h1>
<h2>ÉKSZERÉSZ</h2>
<p>TELEFON SZÁMA</p> <p>252.</p>

Kifogyhatatlan rovat.

Az u. n. „szociológus.”

Körültekint az u. n. szociológusok hadán, önkéntelenül is azt kell kérdeni: hogy lehet, hogy a „társadalomtudományban való elmélyedés” szintén önkéntelenül a mai viszonyok kárhóztatását, egy teljesen új kor óhaját vonja maga után?

Nem éppen csak a helyi akarnokokra célzunk. Ezek kis pontok! (Kellenek talán nevek is? — Szolgálhatunk!) De vannak hírhedtebb elvbarátaik, kik bár lényegileg ép oly keveset nyomnak a latba, mint emezek, a jól szervezett hirbehozás mégis bizonyos nagyságokká akarja fői fujni őket.

Ezekről legyen szó!

Ők olyanképpen tüntetik föl a maguk elveit, hogy az a haladás, természet követelte haladás tana.

És mi a valóság?

Az, hogy akinek ezért, vagy ezért nem tesszik a mai törvény, igazság, jog, rend, erkölcs: elkezd az törvényt, s ezen az alapon kinevezi magát . . . „szociológusnak.”

Nem egyebb tehát az egész, mint pöffeszkedés, hencegő szembe helyezkedés a közvéleménnyel, nekirugaszkodás minden tekintélynek, mellyel üres fejüket leplezik, s a csalékony tömeget akarják megtéveszteni.

Nem azért törnek hát a fennálló intézmények ellen, mert: — szociológusok hanem azért szociológusok, mert, . . . nem férnek a bőrükbe, s valami cifra címre rá szorulnak.

— De, hogy mi az a szociológia . . . arról szegényeknek halvány fogalmuk sincs.

Omár.

Jóteknység — zsarolás.

Vannak személyek, testületek, melyekről lehet megnevezés nélkül beszélni: menten ráismernek. Vannak tények, melyekre elég egy célzás: mindenki elött tisztában áll.

Körülbelül ilyen az is, amiről írni akarunk. A jóteknőségek mulatságokon elmaradhatatlan a „pumpolás.” Legfőleg szelidebb, vagy viszatartóbb alakban jelentkezik. De azért mégis csak pumpolás.

Egy elmúlt heti estély azonban különbbel állott elő. Olyan merészen s kimélet nélkül járt el a rendezőség, hogy kivivott magának mindent, csak éppen jó nevet nem.

Előbb tévhitben tartották azokat, akikre — indokolatlanul — leginkább pályáztak. Aláíratnak velük íveket. Vagy pénz, vagy többrendbeli természetbeni ajándék adására kötelezték ezzel az aláírókat. Eddig rendben!

De ekkor jött a „zsarolás.”

Megkövetelték az adományozóktól is a belépő díjat, s végül, noha felemelt belépődíjak voltak, a többi jelen levőtől is kétszeresen szedték be mindennek az árát, ámbar — ingyen kapták.

Szép a jóteknőség!

De a zsarolás nagyon csunya.

Akik így szolgálják a jóteknőség ügyét, el lehetnek készülve, hogy legközelebb hoppon maradnak. S akkor a most kizsarolt hasznot kétszeresen ráfizetik.

A végleteleg nem lehet feszíteni a húrt. Lehet valakinek vágya, hogy nevéhez nagyobb bevétel fűződjék, de . . . talán a szegények érdeke az első!?

Éljen a vadásztörvény!

Mult hó huszonnyolcadikán
Itt, itt, helyben, Nyiregyházán
Nem lőttek és mégis ettek
Vad nyulat a közös konyhán.

Vadász ember tudja jól, hogy mit szabad,
Mikor lőhet, s mikor ehet vad nyulat.
Közöskonyha vezetője bár nem lő,
Tiltott időn nála a nyul mégis fő.

Mit nem szabad egy más polgár embernek
Szabad azt a főszabad kőművesnek.
Mit neki vadásztörvény, tiltott idő!?
Ott a közöskonyhán sok minden megfő!

Lőni, venni vadnyulat most nem szabad,
Még annak sem, ki „nem a korral halad!”
Szól a vadásztörvény minden embernek,
De úgy látszik nem szabad kőművesnek?

A hova fogni kell . . .

Akik áradozó dicsérettel szoktak adózni — különböző összeköttetések révén — a Besenyei-körnek, szeretik kiemelni, hogy mennyire „kicsiszolta, megfinomította” a közönséget a kör. Hogy „mennyire kiművelődött tevékenysége révén az egész város” — minduntalan előhozakodnak vele.

Mi is szivesen elhinnők, ha a tények reá nem cáfolnának ezekre a reklámokra. Már maga az a körülmény, hogy a szabad liceumi előadásoknak egészen más a közönsége, mint pl. a hangversenyeké: mutatja, hogy a kör rosszul teljesíti kötelességét.

Csak a kérést, vagy a fitogtatást szolgálja, de korántsem teljesíti „kulturalis hivatást.” Magas áraival kizárja éppen azt a közönséget hangversenyeiről, mely pedig többet ért hozzá, mint a barátnő-pukkasztók, avagy ruha-motogatók.

Sok évi működésével csak ellenszenvet, de nem sikert aratott. Még csak magját sem tudta elvetni a „kulturának”, nem hogy a fogékony-ságot növelje.

Itt a bizonyosság!

Eljött körünkbe egy európai hírű tudós: Cholnoky Jenő, hogy a maga vouzó előadásával tudomány tárgyat népszerűen adjon elő.

És a „kicsiszolt, megfinomított” közönséget úgy kellett tömegesen fogdosni a *potya jegyekkel*, hogy szegényben ne maradjon a kiváló tudós, amiért csak lézeng a hallgatóság.

Szép eredmény! Vajjon ki a hibás? A közönség-e, melynek jobb részét a valósággal nevetésbe menő toalett-versenyekkel stb. elriasztották, avagy a kör, mely ahelyett, hogy tudományt, vagy művészetet ápolna: tág teret nyit az egészségtelen *pénzuralom* fölényességének?

Minden jó gazdasszony próbálja meg a
P A P P-féle
pörkölt kávé!

Japán előadás.

Az elmúlt hét két estéjén, szerdán és csütörtökön japánok játszottak a városi színházban. Akik megnézték, meghallgatták őket, egy új világ tárult fel előttük, mely eddig ugyszólván teljesen ismeretlen volt. Jól tette az igazgatóság, hogy dr. Pröhle Vilmos nyelvtudósunkat felkérte a közönség tájékoztatására, mert csak így érthették meg azokat a furcsaságokat, amelyek várakozáson felül megleptek bennünket. Hanakó és társai két egy felvonásos dráma keretében oly csodálatos vegyülekét adják a legfinomabb művészi nüanszoknak és a legprimitívebb pózolásnak, hogy az ember — már t. i. az idevaló — az egyik percben elmosolyogja magát a hős kakasszerű ugrándozásán, a másik percben meghódol a hősnő rendkívül intelligens arcjátéka és macska ügyességű mozdulatai előtt. Beszédük olyan, mint testmozgásuk: fürge, széduletes gyors és a mi fülünknek egy idegesen hullamzó duruzsolás. Skálájuk alig terjed 4—5 hangra, a hanghordozásukkal korántsem olyan kifejezőek, mint az európai színészek s nagy megerőltetés kell már ahhoz is, hogy a hallgató a beszéd zuhatagból egy-egy szót ki tudjon halászni.

A meghalási jelenetekbe azonban alaposan begyakorolhatták magukat. Nem hiába csupa gyilkolás a japán dráma, meghalni nagyszerűen tudnak. A két japán dráma között Zilahy és Huzella Irén egy egyfelvonásos vígjátékot adtak elő. Erről is illik megemlékezni. A kis darabot „Kolostorból” címen Szigeti irta valamikor, réges régen, mikor az emberek naivabbak voltak és kevesebbel is beérték. A tisztán pergő jambusok azonban érdemesek arra, hogy az előadók megőrizzék azokat úgy, ahogy Szigeti gondosan megírta. Jambusokat sugó után nem lehet elmondani, folytonos sántikálás lesz a dologból, amint hogy az lett ez alkalommal is. A közönség az első estén egészen megtöltötte a házat, második estén csak majdnem egészen. A vidék szépen volt képviselve. A kezdettel megint baj volt. Annyira figyelmetlenek, hogy az előadás kezdetét már egyáltalán nem is jelzik a színlapon. Vagy talán ez is japán szokás?

Iparos világ.

Legsürgősebb feladatok. Az ipartestület előjárósága Prok Pál elnöklelte mellett ülést tartott, melyen az iparosokat érdeklő 2 legfontosabb ügyet tárgyalták. Elsőben a hitelszövetkezeti kérdést vitatták meg, s elhatározták, hogy egyrészt meghívják a debreceni kamarát is az 5-iki közgyűlésre, miután annak idején a szövetkezet létesítése érdekében a kamara is tett lépéseket; másrészt kéri az országos központot, hogy Gráff Jakab ellenőrt helyett egy más tapintatos tisztviselőt küldjön a gyűlésre, mert a Gráf hanyag ellenőrzése tette lehetővé, hogy a jelenlegi súlyos helyzet előállt.

A közgyűlésre vonatkozólag úgy határoztak, hogy a 6 tagú felügyelő-bizottságot még 5 elkiegészítik, s hogy további közgyűlési határozatig csak iparos kaphat kölcsönt.

Az országos vásártér kérdése is felszínre került, s megállapítható, hogy az iparosok kívánsága az, hogy ez maradjon a régi helyén.

A heti piac ügyében újabb erős mozgalom megindítását helyezték kilátásba, mert már tovább nem mehet az indokolatlan halogatás.

Mind e határozatok csak annak jelé, hogy az Ipartestület hivatása magaslatán áll, s igazán az iparos érdekek szószólója.

Leány tanoncok. A kereskedelmi miniszter 3047—1910. sz. határozata szerint a leány tanoncok is kötelesek iskolába járni. Ha a tanonciskolában leányok részére nincs külön osztály, akkor ugyan nem kell oda járni, de helyette gazdasági, ismétlő, vagy háztartási iskolába, míg csak tanköteles korban vannak.

Az utolsó bál. Sokat reméltünk az „Ipartestületi multság” sikerétől, de az eredmény minden várakozást felülmúlt. A legvérmesebb remény sem közelítette meg a tényleges valót. Körülbelül 1700 korona tiszta haszon jutott az elagott iparosok és özvegyei segély alapja javára.

Ez beszélő szám! Ez maga többet mond, mint hasábos dicséret, melyeket pedig kiérdemelt elsősorban a kifogástalanul működő rendezőség, s a szépszámu közönség, mely minden tekintetben igyekezett az estély előkelő színvonalát megtartani.

Városunk előkelőségei is kitétek magukért, mikor megjelenésükkel bizonyosságot tettek arról, hogy ma már értelmileg nem külön osztály az iparosság, hanem szorosan egybe forrott a társadalom többi rétegeivel.

Hogy került olyan hang is, amely burkoltan, orvul, de mégis neki rontott az egész farsang legnagyobbjára, legsikerültebb, legszebb multságának: annak oka kicsinyes személyeskedésben keresendő, foglalkozni vele — épen ezért tiltja a jó ízlés. A tényeket, a fényes sikert úgy sem homályosítja el a rossz akarat.

A felülfizetők névsora a következő:

Vay Tibor gróf 50 K., Meskó László dr., Somogyi Gyula, Szabó László dr. 40—40 K., Hudák Károly 30 K., Papp Lajos 22 K., Csizmadia Ipartársulat, Dessewffy Dénes gróf, Ipartestületi Hitelszövetkezet, Májerszky Béla, Prok Pál, Szelessy József, Szokolay Gyula dr. 20—20 K., Pröhle Vilmos dr. 15 K., özv. Barzó Mihályné, Bencs Kálmán dr., Führer Zsigmond, Karasz László, Konthy Gyula dr., Löwy Miksa (Bruxelles), Liptai Jenő, Mikecz Dezső, Majoros Károly, Nagymáthé András dr., Prok Gyula dr., Szitha Sándor dr., Tomasovszky László, Wirtschaftfer Ottó 10—10 K., Antal Lajos, Kovács Lajos, 8—8 K.-t. Bogár Lajos, Britz Miksa, Huraj Dániel, Lórenc Miklós 6—6 K.-t. Antal János, Auspitz Márton, özv. Bencs Lászlóné, Barzó György, Bartos János, Barucha Pál, Borbély Sámuel, Doctor Ármán, Demjén József dr., Estók János, Erdős Bertalan dr., Epbinder Karoly, Fried Salamon, Guttman Henrik, Garai Kálmán, Hoffmann Mihály, Hunyady László, Herskovits Ignác, Hohe Vilmos, Kiss Sámuel, Kovács András, Király Sándor, Kiss János, Lányi Dezső, id. Lakner Ödön, Molárovcis György, Nyiregyházi takarékpénztár r. t., Rozgonyi József, Rozs László György, Szabolcsi agrár takarékpénztár, Szamuely Jakab, Stein Sámuel, Sirhalmi György, Sándor Rezső, Sarkadi István, Simonecz János, Trak Géza, Timarovszky Frigyes, 5—5 K.-t. Krecsmarik Ferenc, Moesz Béla, Májerszky Barnabás, Mogyorósi Ignác, Orsovsky Gyula, 4—4 K.-t. Adorján János, Bacher Lajos, Fodor Ferencz, Fehértői Béla, Győri Lajos, özv. Hosek Károlyné, Kovács András, Kery József, Kresztyankó János, Krecsmarik János, Major István, Mezey Kálmán, Mihalik József, Müller Rezső, Mihalkó András, Miholetz Lajos, 3—3 K.-t. Apagyai Lajos, Baumgarten János, Brüll Simon, Blum Ignác, Dudits József, Hagymássy Károly, Juhász Sándor dr., Kaszás György, Lengyel Nándor, Lieblich Ferenc, Májér Ferenc, Molnár Gyula, Michovits Ferenc, Maleskovits János, Nagy István, Papp Annuska, Palitz Gyula dr. Szabolcsi Hitelbank r. t., Stein Ignác, Szakácsi Dániel, Tarczay Endre, Teleky Lajos, Vadon Elek, Zinner Jenő dr. 2—2 K.-t. Bodnár István, Bunkóci István, Balla Antal, Czambel János, Csukás Károly, Csicséri János, Dénes Lajos, (Debrecen) Drimala János, Fehér Boldizsár, Gunczel Gyula, Gajdos József, Grün Herman, Hoffmann Arthur, Heiling Pál, Hankovszky József, Hogyan Mihály Kohn I. Ignác, Károlyi József, Királyfalvy Elek, Kresztyankó András, Kovács Zsigmond, Kozma Györgyné, Kirtyán Lajos, Királyfalvy Dezső, Kiss Andor, Margóczy János, Molnár Jenő, Marcsek János, Németh János, Papp István, Palitz Tamás, Palombi Gábor, Perjéssy Károly, Plócsák István, Ripper András, Rohál János, özv. Raskai Jánosné, Stoller Jánosné, Schwartz Jenő, Szilvás József,

Tomasovszky György, Tenigl Rudolf, Tóth Sándor, Veress József, Varga Ferenc, Weisz Elek, 1—1 K.-t. Gajdos József, Károlyi László, 50—50 f.-t. Képes János 40 f., özv. Novák Mihályné 30 f., és Béres N. 20 f.

Mint hogy a jegy megváltások még mindig folynak, az ezután beérkező összegeket jövő számunkban közöljük.

Építik a postát! Közelről érdeklő iparosainkat az a küszöbön álló nagy építkezés, mely az új postapalotánál lesz. A nagyváradi posta- és távirdaigazgatóság már ki is hirdette a versenytárgyalást mindennemű munkára, u. m. Föld, kőműves és elhelyező, Műkő, Vas, Vasszerkezeti, Ács, Tetőfedő, Bádógos, Facement, tetőfedési, Szobrász, Asztalos, Lakatos, Mázoló, Üveges, Redőny, Padozati, Kőpadozati, Linoleum, Szobafestő, Takaréktűzhely, Villamos világítási, Vízvezeték és csatornázási, Kútúrásai és Felirati munkákra.

A kellő bélyeggel ellátott ajánlatok és mellekletei, legkésőbb f. évi március hó 17-én d. e. 12 óráig nyújtandók be a nagyváradi posta- és távirdaigazgatóságnál. Az ajánlat külső borítékára a következő felirat teendő:

„Ajánlat a nyiregyházi posta- és távirdahivatal épület építkezésével kapcsolatos munkára.”

Bánatpénz az ajánlati összeg 250.000 koronára terjedő részenek 5%-a, azonfelüli részének pedig 2%-a.

Az ajánlatokat 1911. évi március hó 18-án délelőtt 10 órakor fogják a nagyváradi m. kir. posta- és távirdaigazgatóság I. em. 4 sz. hivatalos helyiségében felbontani.

A munkákra vonatkozó általános, részletes és pótfeltételek és tervrajzok Nagyváradon a m. kir. posta- és távirdaigazgatóságnál, Nyiregyháza m. kir. posta- és távirdahivatalnál kaphatók.

Kívánatos volna, ha nyiregyházi Ipartestület követné a szekszárdi példáját és oda hatna, hogy az építési munkákat nyiregyházi iparosok kapják meg. Ez nagy szó lenne, sokat segítene a viszonyokon. A miniszteriumhoz egy fölterjesztés megtenné a hatását.

Régi mértékek átmeneti bélyegzése. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 8209—1911. sz. a. következő rendeletet adta ki:

„A múlt év végén járt le az a határidő, amely után az 1874. évi VIII. t.-c. alapján meghatározott kellékeknek megfelelő mértékek és mérőeszközök hitelesítése és az ennek fejében fizetendő díjak tárgyában kiadott 107226—908. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet 74. §-a értelmében csak az esetben fogadhatók el időszakos, illetve javítás utáni első hitelesítésre, ha az átmeneti bélyeggel vannak ellátva.

Több kereskedelmi és iparkamarának jelentéséből arról szereztem meggyőződést, hogy igen nagy azon felek száma, kik a fent jelzett határidőig elmulasztották az 1874. évi VIII. t.-c. alapján meghatározott kellékek szerint készült mértékek és mérőeszközökre vonatkozólag az 1874. évi VIII. t.-c. szerint való elbánást biztosító átmeneti bélyeget megszerezni, minél fogva azon vesélynek vannak kitéve, hogy a legközelebbi időszakos hitelesítés alkalmával ezen mértékek és mérőeszközök visszautasítottatni fognak.

Hogy a visszautasításból származó veszteségtől az átmeneti bélyeget meg nem szerzett felek megkíméltesse, ezennel megengedem, hogy az 1874. évi VIII. t.-c. alapján meghatározott kellékek szerint készült mértékek és mérőeszközök 1911. évi december hó 31-ig még az esetben is elfogadtassanak időszakos illetve javítás utáni első hitelesítésre, ha az átmeneti bélyeggel még nincsenek ellátva és hogy az ily mértékek és mérőeszközök a folyó év folyamán akár időszakos, akár első hitelesítésre való bemutatásuk alkalmával az átmeneti bélyeggel is elláttassanak.”

E rendeletre az érdekelt iparosok és kereskedők figyelmét föl hívja a debreceni kereskedelmi és iparkamara

Telefon 129.

A legújabb női ruhadíszek a legnagyobb választékban kaphatók:

Kohn Ignátz
női és férfi-divat üzletében.

Csak az ökör...

...következős, tartja nem egy olyan sajtó termék, mely teljesen üzleti alapon képviseli a közvéleményt. Ha e jelzőt nem is tűri címe fölé, azért aszerint cselekszik. Különösen akkor tűnik ez ki, mikor némelyik meg akarja magát emberelni, s talán a közhangulat nyomása alatt: egyszer tisztességes hangú és célzatu cikket „ereszt meg”.

Ilyenkor azt sem tudni, vajjon mi illőbb: az ökölbe szorított kéz-e, vagy a gunyos nevetés?

Több pesti lap pl. — nagyon helyesen megbotráncozott azon, hogy a képviselőház karzatára olyan hölgyek is járnak, akik bizony másúvé valók. Ha nem tudnók, hogy csak műfelhőborodásról van szó: — megemelnők kalapunkat.

Igen ám, de ezek az „előkelő” lapok nap-nap után úgy szórják az erkölcsi mélelyt a maguk írásával, hogy száz nyílt szemérmelenség nem ronthat annyit a közönség izlésén, felfogásán, mint három bárányszőke bujt soruk.

Ugy képelem ezt a dolgot, mint a tulipánmozgalom idején ugyanezen lapok magaviseletét. Vezércikk, cikkek, mind a magyar ipar pártolásáról zengett; a hirdetés rovat pedig vígan ütötte a nagydobot a „gyűlölt” osztrák stb. cégek mellett.

Természetesen! Csak az ökör következetes. Azok a csak üzletből fennálló lapok pedig — mintsem ilyen hirbe keveredjenek — ellent mondanak önmaguknak, s ezzel feltárják belső romlottóságukat, szennyes érdekeiket és megbízhatlan, utolsó helyen álló gondolkodásukat.

Tessék csak tovább is rájuk hallgatni!... Róma is volt hatalmas... Más országot is tönkre tett már a gscheft-sajtó!

NÁVAY ÁKOS.

Egy hölgy

ki szereti az egészséges bőr-ápolást és különösen a szep-
lőket elmulasztani, valamint
lágy, bársonysima bőrt és
hőfehér arcibőrt akar, csakis
Bergman & Co., Tetschen/A.
Steckenperd
liliumtej szappannal
(Steckenperd védjegy)
mosdik. Kapható minden
gyógyszertár, droguéria és
illatszerkereskedésben.
Darabja 80 fillér.

Nyíri csipetek.

Tűz van!

Félve suttogják, hanggal tovább adják, ordítva kiáltják: tűz van! tűz van!

Kétségbeesett remegő kezek belekapaszkodnak a harangkötelekbe és megkezdődik, a harangok eszeveszett játéka: tűz van! tűz van!

A pap miséjét abbahagyja. Felkelnek a hívek. Mindenkit egy érzés ragad meg. Mindenki megy, siet: tűz van! tűz van!

Fekete az utca a tömegtől. A boltosok bezárnak, az iskolák kiürülnek, a taligákat elkapdossák, minden rohan, minden kiabál: tűz van! tűz van!

No de hol van? Az igaz, hogy valahol van — mond a tömeg, és száguld és versenyt fut a vicinálissal, mely most ugyancsak ki tesz magáért, melyen megszegyenítve régi csufolóit.

Hirtelen örült robajjal, vészspitással végigrepülnek a város jobb sorsra érdemes kövezetén, illetve homokzatán a tűzoltó kocsik melyeken a piros szín dominál erősen: tűz van! tűz van!

A tűzoltók tudják merről fúj a szél. Odakiáltják a tömegnek a jelszót: Görbe utca 7!

Tőpörödött vén asszonyok keseregnek: — Nagy baj lehet, tűzzel álmodtam az éjjel.

— Szél van. Istenem, Istenem elég lehet az egész város.

— Mit vétettünk, mit vétettünk? Elpusztulunk!

Oh Sodoma, óh Gomorrha! Kő kövön nem marad. Sirjatok Nyíregyháza leányai, elérkezett a világ vége!

Megérkezünk futva, rohanva a Görbe-utca 7. szám alá.

Már óriási nép tolong a ház előtt. Bemenni azonban senki nem mer. Nem lehet tudni, mikor szakad az ember fejére a tüzes háztető.

Az udvarról vékony, bűdös füstpára ereszkedik lassan az ég felé:

— Nagy tűz lehet odabenn — mondják szakértő, edzett tűz-szemlélszek. De senki nem mozdul.

Megérkeznek a tűzoltók.

Hatalmas üdvialgás.

A két legbátrabb tüzi-ember vizes csebrekkel a kritikus ház kapuja felé indul.

Tőpörödött vén asszonyok sírva csókolják dolmányuk szegélyét és szivettépően rimáncodnak:

— Mentsek meg őket, mentsek meg őket!

A két tűzoltó mártír arccal benyit az udvarba...

Megdőbbsenve megállanak...

Iszonyú látvány tárul szemük elé...

Az udvar közepén egy tírják guggol és pislogó parázs mellett szalonnát pirít...

(Terza.)

MUSCHONG-BUZIASFÜRDŐ BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUM-MENTES
természetes ásványvíz

ÜDÍT GYÓGYIT. ÜDÍT GYÓGYIT
Vese- és hólyagtajoknál, a vesemedence idült
hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a lég-
utak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmái-
nál kitűnő hatásának bizonyult.

ORVOS LAG AJÁNLVA.
Főlerakat:

Wassermann Sámuel

fűszerkereskedésben

Nyíregyházán.

Telefon szám 121. 16-52-9

Klaszikus estély.

A „Debreczeni Izr. Ifjak Dalkörének” f. hó 5-iki (vasárnap) hangversenye iránt, úgy halljuk mind nagyobb és nagyobb az érdeklődés a közönség körében. A gazdag műsor, mely az ó héber énekköltészet remekeiken kívül a klaszikus dal és opera költészet remekeit is felöleli az érdeklődést úgy a zeneileg képzettek, mint a laikusok körében érthetővé is teszi.

Ha még az interpretálók kitűnőségére egy hatalmas 40 tagból álló férfikarra, melyben az ország legkiválóbb főkantora, mint a szólamok vezetői közreműködnek és a fiatal zongora művészre Dr. Kardos Samu debreczeni ügyvéd fiára, az Országos m. kir. Zeneakadémia kitűnő növendékére gondolunk, az est sikerét már eleve biztosítottak vehetjük.

Itt közöljük különben a műsort:

1. Megnyitó beszéd. Tartja Dr. Gál Zoltán a Dalkör elnöke.

2. Beethoven: Isten dicsősége. Előadja a Dalkör.

3. Meyerbeer: Románc a Hugonották-ból. Énekli Stift Armin.

4. Nounburg: Szű S'orim. Előadják: Abrahamssohn M., Feldin J., Goldenberg A., Grosz M., Halper E., Klein J., Klein E., Linder M., Rosenfeld M., Stampler H. és Stift Armin.

5. Kardos: Románc. Bölcsődal. Előadja a szerző.

6. Gottlieb: Minhámécár. előadja a Dalkör.

7. Abras: Kodósch áttó. Énekli Fischer Henrik.

8. Sirottá: R'céh. Énekli Halper Éliás.

9. Weisz: Psalmi 137. Énekli Abrahamssohn Manó.

10. Sirottá: Kilekách Tob. Énekli Feldin József.

11. Beck E. R: A templomba. Előadja a Dalkör.

12. Schubert: Az én helyem. Énekli Stampler Henrik.

13. Gottlieb: Az Ur dicsőítése Előadják: Abrahamssohn M., Feldin J., Goldenberg A., Grosz M., Halper E., Klein J., Klein E., Linder

M., Rosenfeld M., Stampler H. és Stift Armin.

14. Abrányi: Mikor megyek az oltárhoz. Énekli Stift Armin

A magánszámokat zongorán kíséri Kardos István zongora művész.

Karnagy: Gottlieb Manó ének tanár.

Működő főkantokok. Fischer H. főkantor Debrecenből. Abrahamssohn M főkantor Karcagról. Halper E. főkantor Érmihályfalváról. Stampler H. főkantor Brassórol Stift A. főkantor Szolnokrol.

TANÜGY.

Nyugdíjazás. A vall. és közokt. mk. miniszter Szilágyiné Gecsey Ilona vajai ref. tanítónőt f. évi március 1-től nyugdíjazta.

Gyűjtés az iskolákban. A József szanatórium-egyesület a gyűjtésnek újabban azt a módját eszelte ki, hogy az iskolás gyermekeknek befizetési lapokat küld szét amelyeket a gyermekek maguk töltenének ki és úgy küldenék be irgalom filléreiket. Az indoklás az, hogy ezáltal a gyermekek megtanulják a befizető lapok kiállítását. A cél nagyon szép és szentesíti az eszközt, mégis többet használna a nép gyermekeinek, ha inkább a pénz bevételére tanítanák meg őket, mint kiadására.

Az apagi róm. kath. iskolát bezárták, mert minden percben összeomlással fenyeget. Az iskolát nem földindulás juttatta erre a sorsra, hanem a vétkes nemtörődömség. Római katolikus pap nincs a községben s így az iskolát felettes hatósága csak nagyító üveggel nézhette Napkorrol, úgy pedig egészen jól festett. Az iskolát különben nem is igen kellett bezárni, mert hiszen tanítója sincs. A régi tanító elmenekült a sülyedő hajórol, mielőtt a katasztrófa bekövetkezett volna.

A népiszkolák tanszerkérvényei dolgában végre történt valami. A miniszter ugyanis azt üzenté, hogy az egy év előtt beadott tanszerkérvényeket már elintézte s azon iskolák nevei, amelyek részesültek némi szerencsében, közölve vannak az Orsz. Paedag. Könyvtár és Tanszer-múzeum Hivatalos Értesítőjében. Amelyik iskolának tehát sürgős a dolga, — és ugyan melyiknek nem volna sürgős? — tudakozódjék Budapest. ennél a hosszú nevű lapnál.

Gazdasági szaktanítók gyűlése Budapesten. Az ország gazdasági szaktanítói összgyűlnek a napokban a fővárosban, hogy szakmájukat egy közgyűlés keretében megvitassák. Szabolcsvármegyéből Kammel Ferencz nyírbátori áll. gazd. szakiskolai tanító vesz részt a gyűlésen.

A kiskvárdai iparostanonciskolánál az üresedésben volt 2 tanítói állást egyelőre helyettesekkel töltik be, még pedig Tényi Gyula ref. és Láng Géza áll. tanító személyében.

Kérjük azokat, kik előfizetésükkel hátralékban vannak sziveskedjenek mielőbb beküldeni, hogy a lap szétküldése fennakadást ne szenvedjen.

Hirek.

Naptár.

Március.

4. Polgári olvasókör estélye (Olvasókör.)
5. Ipartestületi Hitelszövetkezet közgyűlése.
5. Klasszikus dalestély (Korona.)
6. Országos vásár (Régi vásártér.)
- 7.
7. Rendkívüli közgyűlés (Vármegyeház.)
8. Országos vásár (Tiszapolgár.)
11. Izr. iskola estélye (Szinház.)
12. Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj egyletének közgyűlése (Városháza.)
- 16., 17., 18. Zilahi vendégszereplése (Szinház.)

— Nagybőjt. Vége a vigságnak, itt a bűnbánat ideje. Hamvazó szerdán a hamu szentelést és hamvazást — az összes iskolák katolikus növendékeijelenlétében — Petrovics Gyula esperesplebános apát végezte Szalay Jenő káplán és Csima Emil hittanár segédletével. A nagybőjti prédikáció sorozat, melyet szintén Csima Emil tart, holnap délután fél 3 órakor kezdődik.

— A Kossuth-szobor. Mult hó 28 án járt le a nyiregyházi Kossuth-szoborra hirdetett pályázat. Összesen 32 pályamű érkezett be, melyek között több értékes akad. Ilyen a Cseh Károlyé, Kiss György és fiáé, Pásztor Jánosé, Somogyi Sándoré, kinek, mint a vármegye szülötte és neveltje sok kilátása van a pályázaton; Székely Antalé, Kolozsvári Szeszák Ferencé és Ujváry Jenőé. A többi gyengébb alkotás.

Még olyan nevek is, mint Holló Barnabás, Kallós Ede, Kisfaludi Strobl Zsigmond olybba tűnnek föl, mintha talán merő mokából küldtek volna terveket. Van aztán olyan is, amely fölött igazán csak nevetni lehet.

Nem akarunk a vasárnap, hétfőn ülésező bizottság döntése ele vágni, azt azonban megállapíthatjuk, hogy nehéz munkájuk lesz, mert sok értékes egyenrangú mintázat szerepel. Eddig hát a pályázat sikeres.

— A papság köréből. I. Ferenc József a Mikita Sándor dr. halálával megüresedett ungvári g. kath. hetedik kanonoki állásra Papp Antal pápai protonotárius püspöki iroda igazgatót nevezte ki. Minket szabolcsiakat e kinevezés annál inkább örömmel tölthet el, mert az új kanonok nagyállói születésű. 1867-ben születése évében atyja nagyállói segédlelkész volt.

— Ijjász-Jacik Gyula festményeinek kiállítása holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor nyílik meg a városháza dísztermében. Ezt csak rövid hirdetésként közöljük előre, amennyiben a festményekről lesz alkalmunk bővebben beszélni. Egyelőre csak annyit, hogy Ijjász-Jacik nem azon művészek közé tartozik kik a művészet minden oldalról áramló szeszélyeinek hódolnak. Ide s tova tizenöt éve kezeli esetjét; ebből tizenkét évet Amerikának különböző részein töltött el, a hol meg szokta az egészséges művészet fejlesztését. Sokat illusztrált előkelő folyóiratokba, Amerika legtekintélyesebb lapjába, mint a „Times“. Nagy sokszorosító vállalatok bízták meg tengeri képek megfestésével, melyekből többet lesz alkalmunk látni ezen kiállításon is. Különösen nagy súlyt fektet a kép egységes megjelenésére. Technikája rendkívül változatos, két különböző tárgyat nem kezel egyformán. Sokat tanult a régi mesterektől, de modern szellemmel am, nem ultra-modern sem pedig neoimpressionista. Szereti a pedáns rajzot melyet színeivel nemesít. Festményein alig látunk feltűnő színeket; szereti a diszkrét hatásokat, csak abban az esetben merész, ha a tárgy előadása feltétlenül megkívánja. Képei kielégítik úgy a laikust mint a műértőt, mert könnyen érthetők. Szám szerint 92 lesz kiállítva. A kiállítás március 15-ig nyitva marad.

— A vakok budapesti országos nevelő és tanintézetében a folyó iskolai év végével 24 teljesen ingyenes alapítványi hely üresedik meg. Ezen alapítványi helyekre 5—14 éves korban lévő s oly gyermekek vétetnek fel, akiknek a vakságon kívül más testi vagy szellemi fogyatékoságuk nincsen. Felvétel iránti kérvények április 15-ig nyújthatók be. Részletes felvilágosítás a köz-

igazgatási tanácsosi hivatalos helyiségben nyerhető.

— Gyászhir. Csicseri Orosz Ákos joghallgató, néhai csicseri Orosz Ádám járásbíró fia, csicseri Orosz Miklós cs. és kir. kamarás unokaöccse életének 22-ik évében hosszas szenvedés után Ungvárott meghalt. Temetése az ungvári előkelő társadalom nagy részvéte mellett ment végbe.

— Ösztöndíj kereskedelmi tanulmányokra. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank alapítványából a kereskedelemügyi miniszter 1350 koronás ösztöndíjat ad ki kereskedelmi akadémiát vagy felső kereskedelmi tanintézetet jelesen végzett oly ifjunak, ki kereskedelmi ismereteit külföldön kívánja tovább gyarapítani. Kérvények a debreceni kereskedelmi és iparkamarához március 31-ig adandók be.

— Ki vett fát a várostól? A város Tanácsa figyelmezteti mindazokat, akik a várostól fát vettek, de még el nem szállították, hogy az elszállításról minél előbb gondoskodjanak. Aki ezt nem teszi, fáját újabb árverés alá bocsájtják, s ha kevesebért kél el, a külömbözötet ő fizeti. (A többlet azért persze a — városé.)

— Eljegyzés. Friedmann Bertalan tanító eljegyezte Feldheim Juliska kisasszonyt, Nyiregyházan.

Josefovits Manó Homonnáról eljegyezte Goldstein Rózsika kisasszonyt Gégényből,

Szilágyosomlyói Halmágyi Ilonkát Szilágy-nagyfaluról eljegyezte csikszentmártoni Gergelyffy György Mariapöcsről.

— A Polgári Olvasó Egylet ma tartja tánc estjét saját termeiben. A 8 órakor kezdődő mulatságot egy kis irodalmi és zenei kostoló előzi meg. Lesz csevegés az estről, egy uri nő monológot mond, majd hegedűszám zongorakisérettel, szavalat, szóló zongoraszám és kuplé, amelyet táncra tánc követ. Az egyletben ételről, italról, jó cigányról gondoskodva van. Belépődíj személyenként 2 K. családjegy 5 K. A hölgyek egyszerű ruhában jelennek meg.

— A postásló — Nyiregyháza legszerencsétlenebb lova. Arról a postásról van szó, amelyik egy ládikót cipel maga után, naponta keresztül-kasul ügetvén, olykor vágatva a várost, egyik piros postaládától a másikig. A folytonos vágatás még hagyján, de az ütlegekből már elég volna. Ennek a lónak durva kocsisa van, folyton veri ostorával a lovat, hogy az kinjában ide-oda ficánkol az utcánjárók legmélyebb részvéte és legnagyobb megbotránkozása mellett. E sorok beküldője kéri Leschák felügyelő urat, tanítsa meg emberségre a postásló kocsisát.

— Házasság. Kornitzer Lipót szerencsi sörkereskedő e hó 8-án tartja esküvőjét Klein Reginával Rakamazon.

— Loptak volna . . . Péntek virradóra már ismét a zsidó templomot szemelték ki betörésük helyéül ismeretlen tettesek. Behatoltak az előcsarnokba, s a pénzszekekrényt szerették volna kifosztani. Több lyukat furtak rajta, de kezdetleges szerszámaikkal nem boldogultak. Csalódottan kellett elosonniok; a rendőrség keresi őket.

— Nyilvános köszönet. A városi dalegylet által, f. évi február hó 26-án megtartott vigestélyen a dalegyület céljaira felülfizettek: Bogár Lajos a dalegyület tiszteletbeli elnöke 10 kor. Dr. Prok Gyula, a dalegyület elnöke 8 kor. Kacsmerik Ferenc 6 kor. Jánószky László 4 kor. Pöppel Gyula, Adorján János, Papp Géza és Guttmann Henrik 3—2 kor. Novák Gyula, Malachovszky István, Kiss T. Emma, Fekete Ferencz, Illés József, Paulusz Márton, Szmolár Pál, Miholecz Lajos, Hunyady László Novák Zoltán, Barucha Pál 2—2 kor. Lenyei Dezső, Kiss Ernő, Timaróvszky Frigyes, Schatz Lajos, özv. Móricz Józsefné, Kazár Ferenc, Tarczay Endre, özv. Nyerges Károlyne, Kéry József, ifju Szarvady, Mihály, Glóviczky József, Prok Pál 1—1 kor. A szives adakozók ez uton fogadják a dalegyület köszönetét.

— Orvosok, Becstelen, Anatol. Ezzel a három nagyszerű darabban köszönt be e hó 16., 17., és 18-án Zilahy szinigazgató városunkba. Mind a három a legujabb fővárosi műsorból való; nem lehet közönségünk elég hálás az igazgató iránt, hogy alkalmat nyújt az ujdonságokkal való megismerkedésre.

De mi marad a színi évadra?

— Nyilvános köszönet. Papp Lajos ur, a Korona szálloda bérloje, 100 koronát adományozott a nyiregyházi pincérek „Jó Barát“ asztaltársaságának, a mely szives adományáért hálás köszönetet fejezünk ki. Az elnökség.

— Gyerekek a színpadon. A nyiregyházi izr. népiskola tantestülete jótékony intézményei gyarapítására az iskola növendékeivel f. hó 11 és 12-én a városi színházban kedves műsorral színi előadást rendez. Kezdeté 7^{1/2} órakor. Rendes színházi helyárok.

— Pannónia-kabaré. A „Pannónia“ kávéházban legujabban egy kitűnően szervezett kabaré működik. Faragó Jenő, ki már jó ismerőse a közönségnek, Cserei Irma, Veres Sándor, Sellő Frici stb. a társaság tagjai, kiknek száma nagy élvezetet szerez a vendégeknek.

— Nincs zárlat! A márciusi vásár nagy örömet hozott gazdáknak, vevőknek egyaránt. Az eddigi sok kárt okozott zárlatot feloldották, s mindenféle állatot szabadon lehet fölthajtani a vásárra. Ez nagyfontosságú intézkedés, mely hivatott a drágaságot is alászorítani. A kapitányság különben figyelmezteti az érdekelteket, hogy a „rédiát“ vásár előtt már váltsák ki, mert anélkül a korlátok közé nem engednek be senkit.

— Meghívó. A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjegyletének nyiregyházi 150. számú fiókpénztára 1911. évi március hó 12-én délutáni 3 órakor a városháza nagytermében közgyűlést tart. Napirend: 1. Elnöki megnyitó. 2. A választmány évi jelentése. 3. A zárószámadás elfogadása és a felmentvény megadása. 4. Választmányi és számvizsgáló bizottsági tagok választása. 5. Központi évi jelentés tudomásul vétele. Küldött választása. 6. Esetleges indítványok.

— Országos vásár. Tiszapolgár község e hó 8-án lesz színhelye az országos vásárnak, tehát közvetlenül a nyiregyházi után.

— Származási bizonylatok Bulgáriába. A kereskedelmi miniszter részletes felsorolásban közölte a debreceni kamarával azokat az árukat, amelyeknek Bulgáriába való bevitelénél származási bizonylat kell. Ezek az áruk származási bizonylat hiányában török áruknak fognak tekintetni és vámkedvezményben nem részesülhetnek. Az áruk részletes jegyzéke felől a debreceni iparkamara ad felvilágosítást.

— Jövähagyás. A belügyminiszter jövähagyta Nyiregyháza városnak a köztisztaságról szóló módosított szabályrendeletét.

— Lassan talygás! A mi „speciálitásunkkal“ nagyon sok baj van. Szinte nem is lehet csodálkozni, ha az idegen nem is mer nyugodtan reá ülni. Olyan örült hajszával vonulnak az utcán, hogy ember, állat ijedten menekül előttük. A rendőrség végre komoly rendszabályokhoz nyúlhatna a féktelenek megfékezésére: így csak örökös rettegés az utca, az átjárók; már pedig mégis csak talán nem azért lakik valaki Nyiregyházan, hogy még olyankor is az életét féltse, mikor pl. békés sétára indul?

— Háziasszonyok öröme. A konyha az igazi háziasszony kiskiraltsága. Itt korlátlan úr, s — eltérően más korlátlan uraktól — mégis arra törekszik, hogy minél jobb kerüljön ki onnan. Nagy segítségére jött ebben minden főztére büszke gazdasszonynak Dr. Oetker ki a maga olesó, s mégis felülmulhatatlan sütőporával a manapság amúgy is drága tojást majdnem teljesen pótolja, s emellett minden sütőporral készített süteménynek kellemes zamatot ad. A sütőporral készíthető süteményekről Dr. Oetker külön recept-könyvet ad ki, melyet minden háziasszony ingyen kap meg, ha hozzáfordul. Címe: Dr. A. Oetker, Backpulverfabrik Baden bei Wien.

— Eladó vagy kladó! A gróf Károlyi utcán egy új 5 szobás sarokház eladó, vagy azonnal kiadó Istállóval, melléképületekkel van ellátva. Értekezni lehet Deák-Ferencz utca 58 sz. alatt Horkai Andrásnál.

— Az Apolló-színház új műsora pompás ujdonságokat hoz színre. A végig kiváló számokból álló műsor főérdekessége: A Montblank. páratlan szépségű term. felvételek, melyek a hegyóriások káprázatos panorámáját tárják a néző elő. Nem kevésbé szenzációs a „Rabszolga“

Házlebontás miatt az összes raktáron levő áruk mélyen leszállított árakban árusítatnak **Stern Sándor** uri és női divatáru üzletében Pazonyi-u. 2. Szörme Muffok és Boákban nagy választék.

cimű mesés kiállítású művészfilm, mely a rab-szolga kereskedelem egy érdekesítő epizódját rajzolja utólérhetetlen élethűséggel. A káplár c. műfilm csataképeket mutat be. Természetesen kitűnő humoros képekben sem lesz hiány így: *Az anyós!* (Max Lindertől) *Az elcserélt csomag!* *Apache szövetkezet.* Igen jó kacagtató újdonságok.

Irodalom.

— A Modern Könyvtár új kötetei. A Gömöri Jenő szerkesztésében megjelenő „Modern Könyvtár“-nak, amely már számos értékes művel gazdagította irodalmunkat, új kötetei jelentek meg. A 21-ik kötet Maeterlinknek, a belgák világszerte ismert filozófus-költőjének szatirikus legendája a Szent Antal csodája. (A Magyar Színház műsorából.) A nagy kultúrájú egyik legszerűbb, legbecesebb alkotása ez a mély filozófiával telt szatirikus legenda, mely a Cholnoky Viktor zamatos, magyaros fordításában különösen élvezet nyújtó. A Könyvtár 22-ik kötete igen értékes eredeti novellaciklus, melyet írónőjének ismert és kiváló neve tesz fölötte értékessé. Egó-nak a népszerű, kitűnő írónőnek, az írói kvalitásaival mindig lebilincselő és megvesztegető elbeszélőnek egy novellaciklusa ez, címe: Kleinman Márta. A kis Kleinman leány története ez a szép novellaciklus, a kis Kleinman Márta gyerekkorának, leányéletének és házasságának története, gyönyörű egységbe foglalva. A 23-ik szám Révész Bélától, a proletár-költőtől való. A nagy értékű kötet címe: A völgyben. Révész Béla legújabb novellái foglaltatnak e kötetben és e novellák az ismert és kedvelt elbeszélő minden kitűnő tulajdonságaival ékesek. Az Ibsen egyik legnagyobb, legdrámaibb és legművészebb, örökbecsű alkotását, a Rosmersholm-ot hozza. Csokonai Vitéz Mihály két nagyszerű alkotását, két rendkívül kedves és a magyar közönség előtt úgyszólván ismeretlen Vigjátékát tartalmazza: „A' özvegy Karnyóné s két szeleburdiak“ és a „Gerson du Malheureux“ címűket. „A' özvegy Karnyóné“ épen most játsza a Víg-színház. A „Gerson du Malheureux“, pedig közép-iskoláink irodalomtörténeti anyagának egyik legkedveltebb tárgya. A „A Geéson eu Malheureux“ Csokonai egyik legfrissebb és legszebb vigjátéka. A 27-28-ik kötet Garvai Andor-nak, a „Becstelen“ illusztris szerzőjének két kiváló értékű új drámáját tartalmazza. Az egyik „A pénz“ című dráma, melyet a Víg-színház mutatott be az elmúlt színházi szezonban nagy sikerrel, a másik életkép, címe: „Egy szobakonyha.“ Mindkét drámában ráismerhetni a „Becs-telen“ kiváló tehetségű írójára, az elsőrendűen dramatikus Garvaira. A Könyvtár 29—30-ik kötete Harin Michaelisnek, az ismert dán írónőnek híressé vált regényét adja magyar nyelven: „A veszedelmes életkor“-t. A modern Könyvtár legközelebb megjelenő kötete: Reinitz Béla Ady Dalai, Mindegyik kötet elé életrajz és magyarázó előszó kerül, melyet többnyire a szerkesztő ír. A Könyvtár kötetei minden könyvesboltban és dohánytözsdében, továbbá a vasuti pályaudvarokon is kaphatók. Egy-egy kötet ára 40 fillér.

Szerkesztői üzenetek.

F. H. Tapolca. Előfizetése jövő évi márc. hó 1-én jár le, üdvözet.

Dr. S. A., K. D., H. G. Elismerésük annál jobban esik, mert ebben azt látjuk, hogy kitűzött célunkhoz közeledünk. Olyan semmi támadásokat nem veszünk, mert nem vehetünk még csak figyelembe sem. Nem a bértollak erőlködése, hanem a közönség rokonszenve az ami utunkat megszabja.

E. L. gyenge, de ha lesz helyünk *pusztán* buzdításból beközzöljük.

— rp. — Türelem! Ilyenekre csak akkor kerül a sor, ha sok helyel rendelkezünk.

Felelősszerkesztő és laptulajdonos
Hlatky Schlichter Gyula.

NINGS JOBB mint a SELYPI CEMENT!

Ha portland, vagy román-cementre, elsőrendű darabos égetett mészre van szüksége
forduljon

Klár Andor

céghez Debrecen, Piac-utca 77. Telefon 445.

Olesó árak mellett és azonnali szállításra legbiztosabban szükségletét ezen cégnél szerezheti be.

Ajánlatot kérni el ne mulasszon.

Az Ujkisteleki szőlőben 1600
-öl jól beültetett szőlő szabad-
kézből eladó. Értekezhetni lehet
Hrabovszky Sámuellel Rózsa-u. 6. sz.
49—1911. v. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a debreceni kir. járásbíróság 910. Sp. V. 801/3. számú végzése által Polgári Takarékszövetkezet debreceni cég végrehajtató javára 2000 korona tőke, ennek 1909. év július hó 30 napjától számítandó 7% kamatai és 3 kor. 60 fill. hird. díjjal eddig összesen 164 korona 20 fillér perköltség követelés erejéig rendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírósággal felülfoglalt és 1160 koronára becsült butorokból állóncságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a nyiregyházi kir. járásbírósnak 910. V. 1920/2. számú kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis Nyiregyházán, Orosi utca 6 sz. háznál leendő eszközésére 1911. évi március hó 9-ik napjának d. e. 11 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nyiregyházán, 1911. febr. hó 19.

Oláh Gyula, kir. bir. végrehajtó.

Eladó szőlővesszők.

Gyökerez Európai homok talajra alkalmas vessző a következő fajokból eladó: Erdei, Ezerjő, Mézesfehér, Olaszrizling, Sárfehés, Szerémizöld, Chasseles, Kadarka, Nagyburzsonci, Kövidanka, Oportó, S. lauka-menka, Furmint és még mintegy száz csemegefajból ezrenként 12—15 forint.

A vesszők erősek és duggyökerűek, így pótlásra is teljesen megteleznek.

Kimerítő árjegyzék minden fajú vesszők és oltványokról ingyen és bérmentve.

Czím:

Szűcs Sandor Fia

szőlőtelepe

Bihardiószeg.

Brüssel 1910. GRAND PRIX.

1 tégely 70 fill. és 1-20.

Ideális, zsirmentes, bőrpoló-szer. A bőrt ellenálló képessé és bársony simává teszi. Nékülözhetetlen hűvös időkben és hegyi-vagy vízi utazásoknál. Csodálatos hatása van a merev, vagy felrepedezett bőrre. Mindenütt kapható.

Georg Dralle Hamburg és Bodenbach a. E.

Fix fizetés és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki úgynököket, sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem **300—600 K.** **Hecht Bankház** Részvénytársaság, Budapest Ferenciek-tere 6. szám.

A gazdaközönség figyelmébe!

„*Franck Henr. Fiai*“ kassai pótkávégyár igazgatósága a gazdaközönségnek a cikória-gyökér termelését is ajánlja a vetésgyökérre való fölvételre.

A cikória gyökér mélytalajú, jó erőben lévő agyagos vagy homokkal vegyített földet igényel, mely lehetőleg már ősszel lett felszántva és megtrágyázva és a melyen előveteményül „kalászos növények“ termeltettek.

Az 1911. évben a gyár 3 kor 70 fillér árban váltja be a cikória gyökér métermázsáját „ab Nyiregyháza“ és az átvétel a kassai gyárban lévő hidmérlegen fog eszközöltetni, melynek megtörténte után az egész termés értéke — 3 százalék sulylevonással — készpénzben azonnal fizetetik.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál a gyár igazgatósága.

Kassán, 1911. március hóban.

Franck Henrik és Fia.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb Réthy-féle **cukorkánál.**

Vásárlásánál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

Ára 60 fillér.

— fogaCsak Réthy-félet fogadjunk! —
572—10—6

Uj díjszabások életbeléptetése.

A Nyiregyháza-vidéki-Kisvasuton f. évi május hó 1-től új személy-és árudíjszabás lép életbe. Ezen díjszabások példányonként

1-1 koronáért

kaphatók a Nyiregyháza-vidéki-Kisvasutak üzletvezetőségénél.

Nyiregyháza, 1911. március 1.

Az üzletvezetőség.

152-1-1

Szabolcsvármegye legnagyobb

= bútoráruháza =

Nyiregyháza, a törvényszék mellett.

Legújabb stílusú palisszander, mahagoni és fehér fényezett háló és ebédlő berendezések. Angol úri- és női salon garnitúrák.

Ebédlő diványok.

Megfelelő árak. Pontos kiszolgálás.

Lefkovits Zsigmond

Hajlított fa-, vas- és rézbútor nagy raktára.

Magyarázat!Hogy mennyire köztudomású a közönségnek az a tény, hogy **kolerajárvány** veszélyének esetén a tisztaság mellett ::**legjobb óvszer az****Esterházy-Cognac**

annak legjobb bizonyítéka a rendkívüli fogyasztás. Hivatalosan, közjegyzőileg meg van állapítva, hogy az :: Esterházy cognacgyár két Egrot-féle főzőkészüléke ::

1,752.000 liter bor

termelőképeséget foglal magában.

Ez az óriási szám legjobb bizonyítéka annak, hogy a közönség tudja, mivel védekezzen a **KOLERA ELLEN.** ::

Ez a magyarázata a rendkívül nagy fogyasztásnak.

Az Esterházy-cognac mindenütt kapható. ➔

Központi iroda: BUDAPEST, V., Csáky-utca 14. szám.

Csemege különlegességeket és jó fűszereket

csak

Papp Gézőnél

vásároljunk. Üzlete:

Nyiregyháza, Városház-u. 2.

143-2-1

NIGRIN

(Fernelendt)

a legjobb cipőkrém

Mindent kapható!

A bécsi vadászati kiállításon

arany éremmel kitüntetve

Sirkövek

10 százalékkal olcsóbban min bárhol

Goldberger Dávidnál,
Nyiregyháza, Vasuti-ut 20.**Hirdetés.**Bóni gyártelep és mezőgazdasági r. t.
Nyirbátor.Ajánlja legjobb minőségű gyártmányait:
Mosó szappan, Bóni szinszappan, Szegedi háziszappan, Debreczeni szappan. Kis üstön főzött 5 éves legjobb minőségű borpárlat. Kétszer finomított repceolaj étkezési célokra, égetésre és kenésre. Napratorgó olaj, Napratorgó táblaolaj, Repcepogácsa darabokban és megőrölve, Napratorgó-pogácsa darabokban és megőrölve. Finomított szesz, Rum szesz, Denaturált szesz, Anizsos szesz, tinom buza és rozsliszt. 10-52-5**„KOLLARIT“**

(bőrlemez)

a jelenkor legjobb tetőfedőlemeze. ::

Egyedlárusító Nyiregyháza és vidékére:

Wirtschaftler Ármin vaskereskedő

Nyiregyháza. 78-26-5

Kiadó

egy csinosan bútorozott, két

:: ablakos utcai szoba. ::

Uj-utca 11. szám alatt.

Tartsa pénztárát a falban!

Szabadalmazott

amerikai házi safe deposit

falba épített páncél szekrény. Bámulatos olcsó.

Tűzbiztos.

Betörés mentes.

Átigazítható kulcs nélküli amerikai zár. Minden modern lakás nélkülözhetetlen berendezési tárgya.

Kizárólagos képviselők Szabolcsvármegyében:

Szuchy József és János

építőmesterek Nyiregyháza, Uj-utca 18. sz.

Elvállalják a safek szállítását és beépítését.

Uj építkezéseknél a falazással egy időben beépíthető. Régi házakban a szakszerű és tűzbiztos beépítés olcsó árakban eszközöztetik. 530-20-20

Az amerikai élelm. esség legéletre valóbb alkotása!

LICHTMANN VILMOS

czég ajánlja

Nyiregyháza, Széchenyi-tér 3. szám saját háznál épült, dusan felszerelt gépraktárát, mindennemű különleges — legkedveltebb — gazdasági gépek és gőzek beszerzésére.

Nemkülömben sok évi — és tekintélyes — összeköttetései folytán külön jelzőbanki ügyosztályt vezet ingatlanokra nyújtandó legelőnyösebb törlesztéses kölcsönök megszerzésére, birtokok eladása parcellázása és ilyenek bérbeadási ügyvitelére.

Hivatalosan ólomzárolt, arankamentes

LÖHRE ÉS LUCZERNAMA

eredeti queclinburgifajtiszta, takarmányrépamag, impregnálva is, továbbá mindennemű más

mezőgazdasági, konyhakerti és virágmag, legjobb minőségben kapható

POLACSEK FÜLÖP és FIA magkereskedésében NYIRBÁTOR.

Árjegyzéket vagy mintát kívánatra bérmentve küldünk.

Kocsi-bakra való vadon-
at uj, erős fényű, uj
rendszerű, rudas acetilén
kocsi-lámpa eladó. Cím
:- a kiadóban. :-

Egy uri talyiga

és egy

könnyű uri kutschir

kocsi (mindkettő teljesen uj)
jutányosan eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Mayfarth-féle „Agricola“

vetőgépek (Minta 1911.)

a legjobbak
mindenfélé
magvaknak.Egyforma
kivetés.Erőteljes
szolid szer-
kezet. Log-
egyszerűbb
beállítás és
kiürítés.

Alapított 1872. Évek óta legjobban bevált. 1500 munkás.

MAYFARTH PH. és TSA.

gépgyárak, vasöntödék és gőzhámorok

BÉCS, II./1 TABORSTRASSE 71.

Kimerítő képes árjegyzékek ingyen. Képviselők
és viszontelárusítók kerestetnek.**Nyiregyháza legnagyobb választéku bútoraáruháza**

Alapítva 1903.

Pazonyi-útca 10 szám.

Üzletem kibővítése alkalmával teljesen újonnan a legdivato-
sabb kivitelű butorokkal berendeztem a fővárosi minta
szerint, állandóan raktáron tartok fényezett kőris, cseresznye,
jávör, citrom, paliszánder, mahagoni és más különféle anya-
gokból készült részben saját készítményű háló, ebédlő, úri és női
szalon berendezéseket, vas, félrez és egész rez háló és vendég-
szoba berendezéseket, úgyszintén egyszerűbb de jó
kivitelű matt butorokat (tömör fából is) stb. stb. itt fel
nem sorolható de raktáron levő különféle butorokat is
utólérhetetlen olcsó árban árusítom.

2-52-6

Tisztelettel:

Glück Jenő.

Raktáron állandóan 200 különféle lak berendezés található.

Aki gyomorfájós, bélbeteg, étvágytalan, lesová-
nyodáshoz hajlandós, használja a számos év óta
jönnek bizonyult gyomorsót, Schumann gyógyszerész-
től Stöckerauban.

Aki szabályozni és épségben tartani akarja jó
emésztését használja a Schaumann-féle gyomor-
sót, tapasztalni fogja, hogy más szerek ellenében
mily jól érzi magát.

Gyomorsó eltávolítja azonnal a fölösleges gyomor-
savat és előmozdítja az emésztést. Egy
doboz ára 1 korona 50 fillér.

Gyomorsó-pasztillák kényelmes s kellemes, ugyan
azon hatást teszik, mint a
gyomorsó. Ára tarsolyonként 3 phiolával a 10 gyomorsó
pasztillával Kor. 1.50. Postai szétküldés legkevesebb
2 doboz megrendelésnél — utánvétel — Schaumann
gyógyszerész Stockerauban.
Kapható minden gyógyszerárban.

Magyarországi főraktár: Dr. Egger L. és
Dr. Egger J. gyógyszerár Budapest.**Brünn-Königsfeldi Gépgyár Motorosztálya**

a Monarchia legelőkelőbb gyára! Egyedárusító: ABELES EMIL Budapest, V., Váci-út 14

JÉG GYÁR és**Hűtőtelepek**városok, tejgazdaságok, hente-
sek, cukrászok, szállodák, kór-
házak, serfőzők stb. részére.Benzin
Nyersolaj
Szivógáz
Locomobil**Motor**

1-600 lóerőig.

Teljes cséplőgarnitúrák
és malomberendezések.

Alacsony és magas nyomású

SZIVATTYUKgőz-, transmissió-, villany vagy
motorüzemre bármely vizellátási
és ipari célra. Fűrész- és famun-
káló gépek, fűrésztelepek, aszta-
los-műhelyek teljes berendezéseTeljes transmissiótelepek, gőzgépek, gőzkazánok és egyéb gépészeti berendezések. Költségvetés,
arájánlat és mérnöklátogatással díjmentesen szolgálunk.